

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, nar. X., bytom T., *zastúpeného advokátom Mgr. J. P., V.*, proti žalovanému **Obec Turie**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, o vylúčení sudcu vo veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 20S/35/2011, takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa Krajského súdu v Žiline JUDr. E. Š. **n i e j e** vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tamom súde pod sp. zn. 20S/35/2011.

O d ô v o d n e n i e

Podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dňa 26. septembra 2011 predseda Krajského súdu v Žiline predložil na rozhodnutie v zmysle § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vec o návrhu sudkyne – členky senátu Krajského súdu v Žiline JUDr. E. Š. na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tamom súde pod sp. zn. 20S/35/2011, ktorý odôvodnila priateľským vzťahom k žalobcovi. Predseda súdu vo svojom podaní uviedol, že má za to, že v prejednanom prípade nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu – JUDr. Š., preto vec predkladá nadriadenému súdu na rozhodnutie. Považuje za nepochybné, že sudcovia vstupujú do mnohých interpersonálnych vzťahov, pričom pri opakovaných stretnutiach dochádza k širšej komunikácii, ako je len bežná zdvorilostná komunikácia. Domnieva sa však, že na to, aby došlo k právom dovolenému odňatiu účastníka zákonnému sudcovi prostredníctvom

inštitútu vylúčenia je nutné, aby tieto kontakty zásadným spôsobom presiahli rámec štandardnej komunikácie. Z hľadiska tvrdeného priateľského vzťahu by nadväzne malo ísť nielen o príležitostné, hoci i častejšie kontakty, ale i o vytvorenie vnútorného – emocionálneho vzťahu, čo v súdnej veci JUDr. Š. vo vzťahu bezprostredne k účastníkovi konania ani neuvádza. Za problematické považuje vylučovanie sudcov z prejednávania a rozhodovania na základe sprostredkovaného vzťahu k účastníkovi, keď priamo vo vzťahu medzi sudcom a účastníkom konania nie je daný dôvod na jeho vylúčenie. Takýto sprostredkovaný vzťah sa môže „vrstviť“ cez ďalšie tretie osoby takmer až geometrickým radom, čo považuje za prístup nielen kontraproduktívny, ale aj právne/ústavne dlhodobo neudržateľný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená podľa § 15 ods. 1 OSP na rozhodnutie ako súdu nadriadenému, po prejednaní veci dospel k záveru, že nie sú dané zákonné dôvody na vylúčenie zákonnej sudkyne.

Ako dôvod, pre ktorý JUDr. E. Š., členka senátu, dospela k záveru, že je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, uviedla, že má vzťah k žalobcovi, ktorého osobne pozná, tyká si s ním a má k nemu, rovnako ako k jeho rodine, priateľský vzťah. Na žiadosť predsedu súdu o podrobnejšie vyjadrenie ohľadne skutočností, ktoré majú byť spôsobilé podmieniť vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, menovaná sudkyňa uviedla, že žalobcu pozná od roku 1991 prostredníctvom jeho sestry, ktorá je jej kolegyňou a kamarátkou z čias štúdia na PF UK v Bratislave, a pri náhodných stretnutiach sa s ním rozpráva o rôznych veciach. Žalobcu síce nenavštevuje, ale navštevuje jeho sestru, ktorá býva v rodinnom dome v priamom susedstve so žalobcom, takže počas týchto návštev dochádza príležitostne aj ku stretnutiam s ním.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 14 ods. 1 OSP, sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15 ods. 1 OSP, ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 24/05 z 13. apríla 2005, obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v občianskom súdnom konaní garantované prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre nezaujatosť. Obsahom tohto práva je aj povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci a rozhodnúť o ňom.

Nestrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska nestrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere.

Treba však zároveň zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 OSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu

zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania zákonne pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia rozhodovať v súlade so zákonom, nezaujato a spravodlivo.

Predpokladom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci je taký vzťah k veci, účastníkom alebo k ich zástupcom, ktorého intenzita by aj pri maximálne vynaloženej snahe sudcu o nezaujatosť v konaní a rozhodovaní jednoznačne ovplyvňovala jeho objektívny postoj k spravodlivému riešeniu veci. Dôvody pre vylúčenie pritom nemôžu byť všeobecné, vylúčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami. V prejednávanej veci by mala byť dôvodom na vylúčenie sudkyne jej pochybnosť, že vo veci môže rozhodnúť správne a nestranné, keďže sa so žalobcom prostredníctvom jeho sestry, ktorá je jej kolegyňou a kamarátkou z čias vysokoškolského štúdia, osobne pozná a má k nemu priateľský vzťah. Z vyjadrenia sudkyne možno vyvodiť, že v danom prípade ide o jej sprostredkovaný vzťah k účastníkovi konania, pričom príležitostné kontakty s ním nepresahujú rámec štandardnej komunikácie. Senát najvyššieho súdu sa stotožnil s prezentovaným názorom predsedu krajského súdu, že v danej veci neboli preukázané také závažné dôvody, ktoré by sudcovi bránili pristupovať k žalobcovi profesionálne a rozhodnúť vo veci nezaujato a spravodlivo, čím nebola splnená zákonná podmienka pre odňatie veci zákonnému sudcovi.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 OSP o námietke zaujatosti rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková